

บทที่ 3

การศึกษาและจัดทำดัชนีคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจ

(กรณีศึกษาสถานะของเศรษฐกิจหรือสถานะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้า: ย่านจตุจักร)

3.1 ทฤษฎีและตัวแบบที่ใช้ในการจัดทำดัชนีคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจหรือสถานะของเศรษฐกิจในช่วงการค้า เป้าหมาย (จตุจักร)

3.1.1 การศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบต่อสถานะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้าเป้าหมาย

ปัจจัยที่มีผลต่อสถานะของธุรกิจในช่วงการค้าจตุจักร อาจประกอบด้วยหลายตัวแปรอิสระหลายตัวแปร ยกตัวอย่าง เช่น (1) ประสบการณ์หรือความยาวนานในการทำธุรกิจในช่วงการค้า (2) อายุของเจ้าของกิจการ (3) สัดส่วนของกำไรที่ได้จากการขายต่อเดือน (4) จำนวนลูกค้าชาวไทยและ/หรือชาวต่างชาติที่เข้ามาในร้านแต่ละเดือน (5) จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน (6) จำนวนผู้ค้าที่ขายสินค้าประเภทเดียวกัน (6) จำนวนที่จอดรถของลูกค้า (7) ค่าจ้างแรงงานต่อเดือน (8) ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน (9) ค่าไฟฟ้าต่อเดือน (10) ค่าขนส่งต่อเดือน (11) ความพึงพอใจต่อนโยบายของผู้บริหารย่านการค้าจตุจักร เป็นต้น

ทั้งนี้ในการศึกษาในขั้นแรกนี้จึงต้องการที่จะทราบว่าตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีผลกระทบต่อสถานะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้าจตุจักร เนื่องจากตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีผลกระทบมีจำนวนหลายตัวแปร และแต่ละตัวแปรอาจมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) ซึ่งเมื่อนำไปสร้างตัวแบบพยากรณ์หรือตัวแบบการวิเคราะห์ถดถอย อาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับความแม่นยำในการพยากรณ์หรือเกิดความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์สูงขึ้นได้ เนื่องจากข้อสมมติเบื้องต้นของเทคนิคการสร้างตัวแบบการถดถอยคือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์กันเองหรือมีความสัมพันธ์กันเองน้อยที่สุด

ดังนั้น ในขั้นแรกนี้ ก่อนสร้างตัวแบบการถดถอย จึงควรใช้เทคนิคทางสถิติที่เรียกว่า Factor Analysis หรือการวิเคราะห์ปัจจัย เพื่อทำการจัดกลุ่มตัวแปรอิสระที่เก็บรวบรวมมาได้ในช่วงต้นแรก เข้าไว้ด้วยกันก่อน โดยมีหลักว่า ตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงๆ ให้จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยจึงเป็นวิธีการลดจำนวนตัวแปรเดิมลงไป จะได้ปัจจัยใหม่หรือตัวแปรใหม่ขึ้นมาซึ่งก็คือกลุ่มแต่ละกลุ่มถือเป็น 1 ตัวแปรใหม่นั้นเองโดยแต่ละปัจจัยหรือตัวแปรใหม่ที่สร้างขึ้นจะไม่มีความสัมพันธ์กันเอง จากนั้นจึงนำตัวแปรใหม่ไปสร้างสมการพยากรณ์ในลำดับต่อไป ดังนั้น สรุปได้ว่า

ปัจจัยที่ได้จะมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear Combination) กับตัวแปรอิสระเดิม ซึ่งสามารถเขียนสมการในรูปแบบทั่วไปได้ดังนี้

$$F_j = W_{j1}X_1 + W_{j2}X_2 + \dots + W_{jp}X_p$$

เมื่อ F_j คือปัจจัยที่ j , $j = 1, 2, \dots, p$

j แทน เลขที่ของปัจจัย นั่นคือปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์อาจจะมีจำนวนเท่ากับตัวแปรอิสระทั้งหมดหรือ p ปัจจัย หรืออาจจะมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนตัวแปรอิสระก็ได้ ขึ้นอยู่กับระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่จะสามารถจัดกลุ่มเป็นปัจจัยว่าจัดได้กี่ปัจจัย

p แทนลำดับที่ของตัวแปรอิสระที่นำมาทำการวิเคราะห์ทั้งหมด เช่นสมมติว่าในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรอิสระที่นำมาวิเคราะห์ทั้งสิ้น 11 ตัวแปร ดังนั้น เขียนลำดับที่ของตัวแปรอิสระได้เป็น

$$X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8, X_9, X_{10}, X_{11}$$

$$\text{และ } p = 1, 2, \dots, 11$$

W_{jp} คือน้ำหนักหรือสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระตัวที่ p ที่อยู่ในปัจจัยที่ j คำนวณได้โดยใช้วิธีการประมาณค่า (Estimation) เป็นค่าที่บอกถึงความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ p ที่มีต่อปัจจัยที่ j สร้างขึ้นมา

$X_1, X_2, \dots, X_p$ คือตัวแปรอิสระจำนวน p ตัวที่นำมาทำการวิเคราะห์

ในการเขียนสมการที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยนั้น เมื่อทำการวิเคราะห์เสร็จแล้วต้องพิจารณาว่ามีตัวแปรอิสระตัวใดสามารถรวมกลุ่มกันอยู่ในปัจจัยที่ 1 หรือที่ 2 หรือที่ 3 หรือปัจจัยที่อื่นๆ ได้บ้าง จากนั้นให้นำตัวแปรอิสระที่รวมกลุ่มกันแล้วนั้นมาเขียนให้อยู่ในรูปสมการเชิงเส้นตรง ยกตัวอย่างเช่น ในการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระจำนวน 11 ตัวที่ยกตัวอย่างข้างต้น สมมติว่าตัวแปรอิสระตัวที่ 3 ตัวที่ 8 ตัวที่ 9 จัดกลุ่มอยู่ในปัจจัยที่ 1 ดังนั้น เราจึงสามารถเขียนเป็นสมการปัจจัยได้ดังนี้

$$F_1 = W_{1,3}X_3 + W_{1,8}X_8 + W_{1,9}X_9$$

ในการทำงานเดียวกัน ถ้าตัวแปรอิสระตัวที่ 1 2 และ 5 จัดกลุ่มอยู่ในปัจจัยที่ 2 และตัวแปรอิสระตัวที่ 4 6 และ 7 จัดกลุ่มอยู่ในปัจจัยที่ 3 เราก็สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

ปัจจัยที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปรอิสระตัวที่ 1 2 และ 5 เขียนเป็น

$$F_2 = W_{2,1}X_1 + W_{2,2}X_2 + W_{2,5}X_5$$

ปัจจัยที่ 3 ประกอบด้วยตัวแปรอิสระตัวที่ 4 6 และ 7 เขียนเป็น

$$F_3 = W_{3,4}X_4 + W_{3,6}X_6 + W_{3,7}X_7$$

แสดงว่าตัวแปรอิสระเดิมมีจำนวนทั้งสิ้น 11 ตัวแปร คือ X_1 ถึง X_{11} เมื่อใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยแล้ว จะจัดกลุ่ม Factor ใหม่ได้ 3 ปัจจัย โดย ปัจจัย ที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปร X_3, X_8, X_9 ซึ่งจะเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบมากที่สุด ปัจจัย ที่ 2 ประกอบด้วยตัวแปร X_1, X_2, X_5 ซึ่งจะเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญรองจาก X_3, X_8, X_9 เนื่องจากในปัจจัยที่ 1 2 และ 3 ไม่มีตัวแปรอิสระตัวที่ 10 และ 11 แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวที่ 10, 11 นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรใดๆ จึงไม่สามารถจัดกลุ่มไว้กับปัจจัยใดได้ ดังนี้ เป็นต้น

ดังนั้น กลุ่มตัวแปรอิสระที่อยู่ในปัจจัยที่ 1 หรืออยู่ในสมการ F_1 จะเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญหรือมีผลกระทบต่อสิ่งที่ต้องการศึกษามากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวแปรอิสระที่อยู่ในปัจจัยที่ 2, 3, ... หรืออยู่ใน $F_2, F_3, \dots$ จะมีความสำคัญหรือมีผลกระทบลดน้อยลงไปตามลำดับ

จากตัวอย่างข้างต้น เมื่อทำการลดจำนวนตัวแปรจากจำนวน 11 ตัวแปร เหลือเพียง 5 ตัวแปร (ตัวแปรใหม่ 3 ตัว คือ F_1, F_2, F_3 และตัวแปรเดิม 2 ตัวที่จัดกลุ่มไม่ได้ คือ X_{10}, X_{11}) แล้ว หลังจากนั้นก็จะทำการตั้งชื่อตัวแปรใหม่เพื่อแสดงถึงความหมายของตัวแปรต่างๆ ที่อยู่ในแต่ละปัจจัย แล้วนำตัวแปรที่เหลือทั้ง 5 ตัว ไปทำการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Y) ที่สนใจจะศึกษา และตัวแปรอิสระต่อไป

สรุปได้ว่าขั้นตอนในการหาตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดโดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัยก่อนที่จะดำเนินการสร้างตัวแบบการพยากรณ์ จึงดำเนินการดังนี้

- 1) ตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระต่างๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยทำการตรวจสอบตัวแปรอิสระทีละคู่ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเข้าใกล้ +1 หรือ -1 แสดงว่าตัวแปรคู่หนึ่งๆ มีความสัมพันธ์กันสูง มีโอกาสที่จะอยู่ใน Factor เดียวกัน แต่ถ้าตัวแปรคู่ใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ศูนย์ ตัวแปรคู่หนึ่งๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมีความสัมพันธ์กันน้อย ควรอยู่คนละปัจจัย
- 2) ทำการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากเข้าไว้ในปัจจัยเดียวกัน โดยวิธีการจัดกลุ่มนั้นจะ เรียกว่าการสกัดปัจจัย (Factor Extraction) ซึ่งในการสกัดปัจจัยจะใช้วิธีที่เรียกว่า การวิเคราะห์ องค์ประกอบ (Principal Component Analysis) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมที่สุด
- 3) หากการจัดกลุ่มหรือการสกัดปัจจัยในขั้นตอนแรกยังไม่เหมาะสม จะทำการหมุนแกน เพื่อให้ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถระบุได้ว่าควรอยู่ในปัจจัยใด ซึ่งการหมุนแกน จะใช้วิธี Varimax
- 4) คำนวณค่า Factor Score ซึ่งจะใช้เป็นค่าแทนค่าของตัวแปรอิสระเดิมและสามารถนำ Factor Score ที่คำนวณได้ไปสร้างตัวแบบในการพยากรณ์ต่อไปได้

3.1.2 กำหนดตัวแบบ (Model) ที่เหมาะสม ที่จะใช้ในการวิเคราะห์ดัชนีคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจหรือ พยากรณ์สภาวะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้า

สมการที่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนายตัวแปรตามหรือสภาวะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วง

การค้า นั้น ได้จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณและตัวแบบถดถอยพหุคูณ โดยการดำเนินการทดสอบข้อมูลทาง สถิติตามขั้นแรกที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งกำหนดตัวแบบการถดถอยเป็นรูปแบบทั่วไปได้ดังนี้

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_k X_k + \varepsilon_i \quad \text{เมื่อ } i = 1, 2, \dots, n \text{ จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

ในที่นี้ $X_1, X_2, \dots, X_k$ อาจจะแทนด้วยตัวแปรใหม่หรือปัจจัยแต่ละปัจจัยที่ได้จากขั้นตอนการวิเคราะห์ปัจจัย ดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งตัวแปรอิสระที่ไม่สามารถจัดกลุ่มได้ด้วยเช่นกัน เช่นจากตัวอย่างข้างต้น เมื่อทำการวิเคราะห์ การถดถอยต่อจากการวิเคราะห์ปัจจัย อาจจะเขียนสมการการถดถอยได้ดังนี้

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 F_1 + \beta_2 F_2 + \beta_3 F_3 + \beta_4 X_{10} + \beta_5 X_{11} + \varepsilon_i \quad \text{เป็นต้น}$$

ทั้งนี้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะต้องมีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรือ b_0 และ $b_1, b_2, \dots, b_k$ ซึ่งเป็นค่าประมาณของ $\beta_0, \beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ เพื่อนำมาแทนค่าลงในสมการ โดยถือหลักการที่ว่า ค่า b ทุกตัวต้องเป็นค่าที่ทำให้สมการพยากรณ์มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์น้อยที่สุด นอกจากจะหาค่า b_0 และ $b_1, b_2, \dots, b_k$ แต่ละตัวแล้ว ควรทดสอบความนัยสำคัญของค่า $b_1, b_2, \dots, b_k$ แต่ละตัวด้วย เพื่อสรรหา ตัวแบบที่เหมาะสมเพื่อใช้ทำนายตัวแปรตามหรือสภาวะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้าที่มีนัยสำคัญ โดย รูปแบบจำลองดังกล่าวอยู่ในลักษณะสมการทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นตัวแบบที่ประกอบด้วย 1 สมการ ตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระตั้งแต่ 1 ตัวแปรขึ้นไป โดยสามารถสรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ เพื่อหาแบบจำลองที่เหมาะสมเพื่อใช้ ทำนายตัวแปรตามหรือสภาวะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้าที่มีนัยสำคัญ ในที่นี้ไว้ดังนี้

- (1) คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r_{xy} ของตัวแปรอิสระหรือตัวแปรพยากรณ์กับ ตัวแปรตาม เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือไม่

- (2) คัดเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเข้าสมการและคำนวณค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย b_0 และ $b_1, b_2, \dots, b_k$
- (3) ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอย ว่าตัวแปรพยากรณ์ที่เข้าในสมการ ยังคงอยู่ในสมการต่อไปได้หรือไม่ด้วยสถิติ F และ สถิติ t
- (4) คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ที่เข้าสมการ (SE_b) และ คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (SE_{est}) เพื่อคัดเลือกสมการ การพยากรณ์ที่เหมาะสมที่สุด
- (5) คำนวณค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of Determination: R^2) เพื่อวิเคราะห์ ว่าความผันแปรขึ้นลงของตัวแปรตามหรือตัวแปรที่เราสนใจนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรที่เรานำมาพิจารณา ด้วยร้อยละเท่าใด ควรเพิ่มตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ เข้าไปอีกหรือไม่

ตัวอย่าง เช่น สมมติว่า เมื่อทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนข้างต้นแล้ว สมการที่เหมาะสมที่จะใช้ในการพยากรณ์สภาวะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้างตุ้จกรในอนาคต อาจเป็นดังนี้

$$Y = b_0 + b_1F_1 + b_2F_2 + b_3F_3 + b_4X_{10} + b_5X_{11}$$

โดยที่ Y คือ ตัวแปรตามหรือสภาวะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้างตุ้จกร

$F_1, F_2, F_3, X_{10}, X_{11}$ คือ ตัวแปรอิสระหรือปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อสภาวะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้างตุ้จกรอย่างมีนัยสำคัญ

b_1, b_2, b_3, b_4, b_5 คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของแต่ละตัวแปรอิสระที่มีผลกระทบหรือมีนัยสำคัญต่อตัวแปรตาม

b_0 คือ ค่าคงที่

สัมประสิทธิ์การถดถอย (b_i) เป็นค่าอธิบายว่าเมื่อตัวแปรอิสระตัวที่ i เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยจะทำให้ตัวแปรตาม (Y) เปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ b_i หน่วยนั่นเอง

3.2 การศึกษาตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ดัชนีคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจหรือสถานะของ ธุรกิจในช่วงการค้า (จตุจักร)

การศึกษาตัวแปรอิสระหรือตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดที่อาจมีผลต่อสถานการณ์และสถานะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค้าจตุจักรจากกระบวนการ ดังนี้

- 1) การสังเกตการณ์เพื่อพิจารณาตัวแปรต่างๆที่อาจมีผลต่อสถานะการดำเนินงานธุรกิจของผู้ประกอบการในพื้นที่ช่วงการค้าจตุจักร
- 2) การสัมภาษณ์ผู้ชำนาญการในช่วงการค้าจตุจักร ทั้งผู้บริหารช่วงการค้า ผู้ให้เช่าพื้นที่ และตัวแทนผู้ค้า
- 3) การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานะการดำเนินงานธุรกิจในช่วงการค้าจตุจักรจากสื่อต่างๆ

กระบวนการข้างต้นเพื่อใช้ในการสร้างตัวแปรพยากรณ์ที่จะใช้ในการจัดเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs ในพื้นที่ช่วงการค้าโดยการสำรวจภาคสนาม โดยตัวแปรต่างๆที่ชัดเจนที่ได้จากกระบวนการข้างต้น ที่จะใช้วัดสถานะความอยู่รอดของธุรกิจของ SMEs ในพื้นที่ช่วงการค้าจตุจักร มีประมาณ 26 ตัวแปร ดังนี้

- (1) ประสบการณ์หรือความยาวนานของผู้ค้า ในการทำธุรกิจในช่วงการค้าจตุจักร
- (2) อายุของเจ้าของกิจการ
- (3) มูลค่าทุนหมุนเวียน ในการดำเนินกิจการ
- (4) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร
- (5) อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต
- (6) % ของกำไรสุทธิ ที่ได้จากการขายต่อเดือน
- (7) % ยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวไทยชาวจีนในแต่ละเดือน
- (8) % ยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติประเภทนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน
- (9) % ยอดขาย จากลูกค้าประเภทขายส่ง
- (10) % ยอดขาย จากการขายประเภทส่งออก
- (11) จำนวนวัน ที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน
- (12) จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้ในแต่ละวัน
- (13) จำนวนผู้ค้าที่ขายสินค้าประเภทเดียวกัน
- (14) จำนวนที่จอดรถที่จัดให้สำหรับลูกค้า
- (15) จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการในช่วงการค้าจตุจักร
- (16) จำนวนร้านอาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้าในช่วงการค้าจตุจักร
- (17) ค่าจ้างแรงงานรายวัน
- (18) ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน
- (19) ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน
- (20) ค่าไฟฟ้าต่อเดือน
- (21) ค่าขนส่งต่อเดือน
- (22) ค่าบำรุงอื่นๆ เช่น ค่าภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ หรืออื่นๆ
- (23) ประสบการณ์ของผู้บริหารช่วงการค้าจตุจักร
- (24) ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่าพื้นที่
- (25) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมช่วงการค้าจตุจักรของภาครัฐ
- (26) สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง

โดยตัวแปรอิสระที่ศึกษาได้นี้ ได้ถูกนำไปใช้ในการจัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการในย่านการค้าจตุจักร (ตามแบบสอบถามในภาคผนวก ก)

3.3 กรอบประชากรที่ใช้ในการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในย่านการค้าจตุจักร

จากประชากร SMEs ในย่านการค้าเป้าหมายจำนวนรวมประมาณ 10,000 กิจการ ดังนี้ ตารางที่ 3-1: ประมาณการจำนวนผู้ค้า ในย่านจตุจักร จำแนกตามกลุ่มธุรกิจ

กลุ่มธุรกิจ		จำนวนผู้ประกอบการ
โครงการ 1	ของเก่าและของสะสม ศิลปะ หนังสือ สินค้าหัตถกรรม	~300
โครงการ 2	สินค้าหัตถกรรม	~200
โครงการ 3	ต้นไม้และอุปกรณ์สวน เสื้อผ้าและเครื่องประดับ เพอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน อาหารและเครื่องดื่ม	~370
โครงการ 4	ต้นไม้และอุปกรณ์สวน เพอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน อาหาร	~300
โครงการ 5 6	เสื้อผ้ามือสองและสินค้าเบ็ดเตล็ด	~570
โครงการ 7	ศิลปะ	~300
โครงการ 8	สินค้าหัตถกรรม สัตว์เลี้ยงและอุปกรณ์สำหรับสัตว์เลี้ยง เพอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน	~480
โครงการ 9	สินค้าหัตถกรรม สัตว์เลี้ยงและอุปกรณ์สำหรับสัตว์เลี้ยง	~270
โครงการ 10	สินค้าหัตถกรรม อาหารและเครื่องดื่ม	~280
โครงการ 11	สินค้าหัตถกรรม สัตว์เลี้ยงและอุปกรณ์สำหรับสัตว์เลี้ยง	~340
โครงการ 12, 14 16, 18, 21, 22, 23	เสื้อผ้าและเครื่องประดับ	~2,340
โครงการ 13	สินค้าหัตถกรรม สัตว์เลี้ยงและอุปกรณ์สำหรับสัตว์เลี้ยง เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	~200
โครงการ 15 17 19	สินค้าหัตถกรรม เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	~1,080
โครงการ 20	เสื้อผ้า เครื่องประดับ สินค้าหัตถกรรม เครื่องปั้นดินเผา เซรามิค	~320
โครงการ 24	สินค้าหัตถกรรม ร้านภูฟ้า ผลิตภัณฑ์ในโครงการตามพระราชดำริของ(สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ร้านมาลีบู (ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นจากผ้าไทย ประยุกต์)	~400
โครงการ 25	สินค้าหัตถกรรม เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค ผ้าไหม	~330
โครงการ 26	ของเก่าและของสะสม อาหารและเครื่องดื่ม	~300
โครงการ 27	เสื้อผ้าและเครื่องประดับ หนังสือ อาหารและเครื่องดื่ม	~250
จตุจักรพลาซ่า	สินค้าหัตถกรรม เพอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน	~750
รวม		~9,380

ที่มา: <http://www.ตลาดสวนจตุจักร.com>

3.4 การจัดเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs ในย่านการค้าจตุจักร

ในการกำหนดจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้ Yamane Model ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5%) โดยจำนวนตัวอย่างที่เหมาะสมคือไม่น้อยกว่า 400 ตัวอย่าง หลังจากนั้นได้มีการกระจายสัดส่วนของตัวอย่างเพื่อให้ครอบคลุมตามประเภทสินค้า ซึ่งมีประมาณ 10 กลุ่มหลัก โดยกระจายกลุ่มสินค้าละประมาณ 40 ตัวอย่าง

โดยผลการจัดเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการในย่านการค้าจตุจักร ซึ่งดำเนินการในช่วงวันที่ 22 กันยายน ถึงสิ้นเดือนตุลาคม 2555 โดยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face to Face Interview) โดยใช้แบบสอบถามตามที่ปรากฏในภาคผนวก ก ซึ่งสามารถจัดเก็บข้อมูลได้จำนวน 464 ตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 3-2: จำนวนตัวอย่างที่คาดหวัง และที่สำรวจได้ ในย่านการค้าจตุจักร จำแนกตามกลุ่มธุรกิจ

กลุ่มสินค้า	จำนวนตัวอย่างที่คาดหวัง	จำนวนตัวอย่างที่เก็บข้อมูลได้จริง	
1	สินค้าศิลปะ หัตถกรรม และผ้าไหม	~40	57
2	ต้นไม้และอุปกรณ์สวน	~40	42
3	เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน	~40	54
4	เสื้อผ้ามือสองและสินค้าเบ็ดเตล็ด	~40	56
5	สัตว์เลี้ยงและอุปกรณ์สำหรับสัตว์เลี้ยง	~40	41
6	อาหารและเครื่องดื่ม	~40	43
7	เสื้อผ้าและเครื่องประดับ	~40	52
8	เครื่องปั้นดินเผาและเซรามิค	~40	41
9	ของเก่าและของสะสม	~40	43
10	ร้านหนังสือ	~40	35
รวมทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า 400	464	

ทั้งนี้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งที่อยู่ในโครงการที่ระบุว่าเป็นโซนขายสินค้าประเภทหนึ่ง ในพื้นที่จริงอาจมีการขายสินค้าที่เปลี่ยนไปตามกระแสนิยม หรือขายสินค้าหลากหลายประเภทมาก ทำให้ข้อมูลจำนวนร้านค้าทั้งหมดแยกตามประเภทที่ได้มาจากตลาดนัดจตุจักรนั้น ไม่ตรงกับความเป็นจริง ทำให้บางกลุ่มสินค้ามีผู้ขายมากราย และบางสินค้ามีผู้ขายน้อยราย หรือบางร้านค้ามีการขายสินค้าหลากหลายมากจนไม่สามารถจัดกลุ่มที่ชัดเจนได้

นอกจากนี้สินค้ากลุ่มร้านหนังสือมีจำนวนผู้ค้าในพื้นที่จริงน้อยราย ประมาณ 50 ร้าน จึงทำให้สามารถจัดเก็บจำนวนตัวอย่างได้น้อยลงโดยได้เพียง 35 ตัวอย่าง หรือไม่ถึง 40 ตัวอย่างตามจำนวนที่คาดหวังไว้เมื่อเริ่มต้นการวางแผนงาน ทั้งๆที่ทีมสำรวจก็ได้พยายามเข้าติดต่อเข้าสอบถามเกือบทุกร้านแล้ว

อย่างไรก็ตามเนื่องจากข้อมูลที่นำไปวิเคราะห์นั้น เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยในภาพรวมของผู้ค้าทั้งหมดในย่านการค้า ซึ่งไม่ได้วิเคราะห์เป็นรายกลุ่มสินค้า การกระจายตัวอย่างเป็นรายกลุ่มสินค้าเพื่อให้มีตัวอย่างครอบคลุมผู้ค้าทุกประเภทที่มีในย่านการค้าจตุจักรเท่านั้น

3.5 แนวทางการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจผู้ประกอบการในย่านการค้าจตุจักร เพื่อคัดเลือกตัวแปรอิสระหรือตัวแปรพยากรณ์สถานการณ์เศรษฐกิจหรือสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในการค้าจตุจักร

ในการศึกษาตัวแบบเบื้องต้นที่จะใช้ในการวิเคราะห์และพยากรณ์ตัวชี้วัดด้านสถานการณ์หรือสถานะของเศรษฐกิจในย่านการค้าที่เป็นเป้าหมายนั้น มีตัวแปรที่สำคัญทั้งสิ้น 26 ตัวแปร ที่ใช้ในการสร้างเป็นแบบสอบถามและนำไปทำการสำรวจกับผู้ประกอบการ SMEs ในย่านการค้าจตุจักร โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้คะแนนระดับความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่า “ตัวแปร” ในการส่งผลกระทบต่อการอยู่รอดของธุรกิจของผู้ประกอบการในย่านการค้าจตุจักร จำนวน 26 ตัวแปร โดยหลักการให้คะแนนเป็นดังนี้

ระดับการให้คะแนนเรียงลำดับจาก 1 -10 โดย คะแนน 1 หมายถึงตัวแปรนั้นส่งผลกระทบต่อการอยู่รอดของธุรกิจน้อยที่สุด และคะแนนที่มากขึ้นหมายถึงตัวแปรนั้นส่งผลกระทบต่อการอยู่รอดมากขึ้นไปเรื่อยๆ จนถึงคะแนน 10 จากข้อมูลของตัวแปรทั้งหมดจำนวน 26 ตัวแปรที่ทำการสำรวจนั้น เมื่อนำมาทำการวิเคราะห์เพื่อสร้างตัวแบบในการพยากรณ์สถานการณ์เศรษฐกิจในย่านการค้า โดยในรายงานนี้เป็นกรวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อศึกษาว่าตัวแปรอิสระที่เก็บรวบรวมมาทั้ง 26 ตัวแปรนั้น ตัวแปรใดสามารถจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันได้บ้าง เพื่อจะได้ทำการศึกษาต่อไปว่าตัวแปรใดมีความสำคัญต่อการอยู่รอดของผู้ประกอบการมากที่สุดเรียงลงไปตามลำดับ เนื่องจากในการวิเคราะห์ปัจจัยนั้น ตัวแปรที่ถูกจัดอยู่ในปัจจัยที่ 1 จะเป็นตัวแปรกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของผู้ประกอบการมากที่สุด และตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยที่ 2 ก็จะเป็นตัวแปรกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของผู้ประกอบการเรียงลำดับลงไปเรื่อยๆ ดังนั้นการวิเคราะห์ปัจจัยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาให้กับ SMEs ในย่านการค้าต่อไปได้ ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพื่อจัดกลุ่มตัวแปรนั้นจะมีหลักดังนี้

- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดมีค่าใกล้ +1 หรือ -1 แสดงว่าตัวแปรคู่นั้นมีความสัมพันธ์กันมาก ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน
- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดมีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรคู่นั้นไม่มีความสัมพันธ์หรือมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ควรอยู่คนละ Factor
- ถ้ามีตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นเลยหรือมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ ที่เหลือน้อยมาก ควรตัดตัวแปรนั้นออกจากการวิเคราะห์

นอกจากดูความสำคัญของตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการอยู่รอดของธุรกิจแล้ว การวิเคราะห์ปัจจัยยังสามารถลดความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระ ซึ่งจะส่งผลต่อความแม่นยำในการสร้างตัวแบบพยากรณ์ในลำดับถัดไปด้วยดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ดังนั้น การวิเคราะห์ในขั้นแรกจึงต้องทำการวิเคราะห์ปัจจัยสำหรับตัวแปรจำนวน 26 ตัวแปร โดยใช้ค่าสังเกตหรือจำนวนร้านค้าที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 464 ร้านค้า ซึ่งจะต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ค่าที่อยู่ในแถว Correlation คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ ส่วนค่าสถิติที่อยู่ในแถว p-value บอกถึงค่าความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธหรือยอมรับสมมติฐานหลัก เมื่อเรากำหนดสมมติฐานเป็น

$$H_0 : \rho_{x_i, x_j} = 0, \quad i \neq j$$

$$H_1 : \rho_{x_i, x_j} \neq 0, \quad i \neq j$$

- เมื่อ H_0 แทนสมมติฐานหลักที่ต้องการทดสอบ
 H_1 แทนสมมติฐานรองที่ขัดแย้งกับสมมติฐานหลัก
 ρ_{X_i, X_j} หมายถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร X_i และ X_j
 ทั้งนี้ อาจเขียนการทดสอบสมมติฐานในรูปแบบอื่นได้ดังนี้
 H_0 : ตัวแปร X_i และ X_j ไม่มีความสัมพันธ์กัน
 H_1 : ตัวแปร X_i และ X_j มีความสัมพันธ์กัน

สำหรับการจะยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานหลัก กำหนดไว้ว่า ถ้าการทดสอบดำเนินการที่ระดับนัยสำคัญของการทดสอบเท่ากับ 0.05

ถ้าค่า p-value ≥ 0.05 จะยอมรับสมมติฐานหลัก แสดงว่าตัวแปรคู่่นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ

ถ้าค่า p-value < 0.05 จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่าตัวแปรคู่่นั้น มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ

ดังนั้น จากตัวอย่างในกรณีนี้ ผู้วิเคราะห์จึงจะต้องหาวิธีแก้ไข เช่น การตัดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นมาก ๆ ออกไป หรือเก็บข้อมูลเพิ่มเติม หรือทำการจับกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันซึ่งจะเรียกว่าการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)

สำหรับการศึกษาและจัดทำดัชนีคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจ (กรณียานการค่าจตุจักร) ในครั้งนี้ การวิเคราะห์จะทำการแก้ปัญหาการเกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยวิธีการวิเคราะห์ปัจจัย เนื่องจากเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยนี้ นอกจากจะสามารถจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันแล้ว ยังสามารถอธิบายได้ว่า ตัวแปรกลุ่มใดหรือตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการอยู่รอดของธุรกิจในยานการค่าเป้าหมายบ้าง

นอกจากนั้น ในขั้นตอนนี้ ยังสามารถตรวจสอบจากค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย โดย

$$KMO = \frac{\sum r_i^2}{\sum r_i^2 + \sum (\text{partial correlation})^2}$$

เมื่อ r คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ทำให้ค่า $0 \leq KMO \leq 1$

Partial correlation คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดคู่หนึ่งโดยกำหนดให้ค่าของตัวแปรอื่นๆ คงที่

- ถ้าค่า KMO มีค่าน้อยหรือเข้าสู่ศูนย์ แสดงว่าเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยไม่เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่

- ถ้าค่า KMO มีค่ามากหรือเข้าสู่หนึ่ง แสดงว่าเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยเหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่

โดยทั่วไปค่า $KMO < 0.5$ จะถือว่าข้อมูลที่มีอยู่ไม่เหมาะที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย

จากวิธีข้างต้น จะได้ค่า Bartlett's Test ด้วย ซึ่งจะเป็นค่าที่ตรวจสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรของประชากรว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยสมมติฐานของการทดสอบคือ

$$H_0 : \rho = 0$$

$$H_1 : \rho \neq 0$$

เมื่อ ρ แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวที่นำมาวิเคราะห์

ความหมายของสมมติฐานของการทดสอบข้างต้นคือ

H_0 : ตัวแปรต่างๆ ($X_1, X_2, \dots, X_{26}$) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรต่างๆ ($X_1, X_2, \dots, X_{26}$) มีความสัมพันธ์กัน

ถ้าค่า Sig. < 0.05 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน

ขั้นที่ 2 การสกัดปัจจัย (Factor Extraction)

เป็นขั้นตอนย่อยของการวิเคราะห์ปัจจัย โดยวัตถุประสงค์ของการสกัดปัจจัยคือการหาจำนวน Factor ที่สามารถใช้แทนตัวแปรเดิมได้ทั้งหมด ซึ่งมีวิธีการทำหลายวิธี ส่วนวิธีที่นิยมทำมากที่สุดคือ วิธี Principal Component Analysis หรือ PCA ในขั้นตอนนี้จะให้ค่า Factor Loading โดยค่าดังกล่าวจะเป็นค่าที่ใช้พิจารณาว่าตัวแปรใดบ้างที่ควรอยู่ใน Factor เดียวกัน ถ้าตัวแปรใดมีค่า Factor Loading เข้าใกล้ +1 หรือ -1 ควรจัดตัวแปรนั้นอยู่ใน Factor ดังกล่าว แต่ถ้าตัวแปรใดมีค่า Factor Loading ที่ค่ากลาง หรือมีค่าอยู่รอบๆ +0.5 หรือ -0.5 ควรมีการหมุนแกนเพื่อจัดตัวแปรเข้ากลุ่มใหม่

ขั้นที่ 3 การหมุนแกน (Factor Rotation)

วัตถุประสงค์ของการหมุนแกนปัจจัย คือ เพื่อให้ค่า Factor Loading ของตัวแปรมีค่ามากขึ้นหรือลดลงจนกระทั่งทราบว่าตัวแปรนั้นควรอยู่ใน Factor ใด หรือไม่ควรอยู่ใน Factor ใด วิธีการหมุนแกนที่นิยมมากที่สุดคือวิธี Varimax

ขั้นที่ 4 การคำนวณค่า Factor Score

เมื่อจัดตัวแปรเข้ากลุ่มจนเหลือไม่กี่กลุ่มหรือไม่กี่ Factor แล้ว จะสามารถคำนวณค่า Factor Score ของแต่ละหน่วยตัวอย่างได้ และนำ Factor Score ของแต่ละ Factor ไปทำการวิเคราะห์ต่อ เช่นนำไปสร้างตัวแบบพยากรณ์ได้ นั่นเอง

3.6 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์สถานการณ์เศรษฐกิจหรือสภาวะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการก้าว จตุจักร

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในช่วงการก้าวจตุจักร เพื่อ
 คัดเลือกตัวแปรอิสระหรือตัวแปรพยากรณ์สถานการณ์เศรษฐกิจหรือสภาวะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการก้าว
 จตุจักร ได้ผลดังนี้

3.6.1 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระจำนวน 26 ตัวแปร เป็นการพิจารณาค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ โดยใช้โปรแกรม
 สำเร็จรูป SPSS ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระบางคู่มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง พิจารณาจากค่า p-value
 ที่มีค่าน้อยกว่า 0.05 เช่น ตัวแปร X1 มีความสัมพันธ์กับตัวแปร X2 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.278 ค่า
 p-value เท่ากับ 0.000 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวมีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาตัวแปร X1
 กับตัวแปร X7 พบว่า ตัวแปร X1 และ X7 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.047 ค่า p-value เท่ากับ 0.319
 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 2 ตัวไม่มีความสัมพันธ์กันในทางสถิติ เป็นต้น ดังรูปที่ 1

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	X21	X22	X23	X24
X1 Correlation	1.000	0.278	0.362	0.248	0.170	0.332	0.047	0.120	0.131	0.050	0.045	0.041	0.104	0.114	0.150	0.067	0.036	0.060	0.061	0.024	0.040	0.060	0.074	0.143
X1 p-value		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.319	0.012	0.006	0.288	0.342	0.384	0.029	0.016	0.002	0.157	0.452	0.209	0.203	0.617	0.399	0.208	0.117	0.003
X2 Correlation	0.278	1.000	0.248	0.106	0.050	0.065	0.064	0.035	0.067	0.061	0.044	0.150	0.072	0.126	0.204	0.213	0.137	0.182	0.033	0.050	0.117	0.117	0.149	0.138
X2 p-value	0.000		0.000	0.025	0.295	0.172	0.177	0.467	0.158	0.198	0.357	0.002	0.131	0.008	0.000	0.000	0.004	0.000	0.483	0.296	0.013	0.014	0.002	0.004
X3 Correlation	0.362	0.248	1.000	0.224	0.106	0.464	0.191	0.120	0.086	0.076	0.106	0.159	0.191	0.244	0.152	0.145	0.067	0.076	0.102	0.090	0.077	0.095	0.097	0.117
X3 p-value	0.000	0.000		0.000	0.026	0.000	0.000	0.012	0.071	0.112	0.026	0.001	0.000	0.000	0.001	0.002	0.159	0.111	0.031	0.059	0.105	0.045	0.041	0.013
X4 Correlation	0.248	0.106	0.224	1.000	0.715	0.213	0.040	0.143	0.195	0.223	0.202	0.150	0.201	0.173	0.266	0.225	0.254	0.277	0.270	0.204	0.210	0.292	0.245	0.212
X4 p-value	0.000	0.025	0.000		0.000	0.000	0.404	0.003	0.000	0.000	0.000	0.001	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
X5 Correlation	0.170	0.050	0.106	0.715	1.000	0.155	0.038	0.116	0.147	0.217	0.166	0.105	0.163	0.082	0.218	0.188	0.233	0.311	0.235	0.263	0.165	0.298	0.171	0.113
X5 p-value	0.000	0.295	0.026	0.000		0.001	0.430	0.015	0.002	0.000	0.000	0.027	0.001	0.083	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.017
X6 Correlation	0.332	0.065	0.464	0.213	0.155	1.000	0.292	0.167	0.204	0.097	0.188	0.159	0.105	0.209	0.142	0.062	0.042	0.047	0.190	0.136	0.122	0.067	0.131	0.227
X6 p-value	0.000	0.172	0.000	0.000	0.001		0.000	0.000	0.000	0.040	0.000	0.001	0.026	0.000	0.003	0.194	0.373	0.324	0.000	0.004	0.010	0.162	0.006	0.000
X7 Correlation	0.047	0.064	0.191	0.040	0.038	0.292	1.000	-0.048	0.016	-0.109	0.179	0.162	0.062	0.230	0.134	0.122	-0.019	0.034	0.011	0.147	0.053	0.131	0.079	0.180
X7 p-value	0.319	0.177	0.000	0.404	0.430	0.000		0.312	0.735	0.022	0.000	0.001	0.195	0.000	0.005	0.010	0.686	0.480	0.824	0.002	0.263	0.006	0.094	0.000
X8 Correlation	0.120	0.035	0.120	0.143	0.116	0.167	-0.048	1.000	0.328	0.444	0.107	0.080	0.163	0.068	0.114	0.135	0.168	0.221	0.226	0.120	0.137	0.222	0.193	0.165
X8 p-value	0.012	0.467	0.012	0.003	0.015	0.000	0.312		0.000	0.000	0.025	0.092	0.001	0.155	0.017	0.004	0.000	0.000	0.000	0.011	0.004	0.000	0.000	0.000
X9 Correlation	0.131	0.067	0.086	0.195	0.147	0.204	0.016	0.328	1.000	0.505	0.147	0.077	0.238	0.165	0.142	0.074	0.193	0.213	0.110	0.037	0.284	0.168	0.146	0.141
X9 p-value	0.006	0.158	0.071	0.000	0.002	0.000	0.735	0.000		0.000	0.002	0.103	0.000	0.000	0.003	0.121	0.000	0.000	0.021	0.438	0.000	0.000	0.002	0.003
X10 Correlation	0.050	0.061	0.076	0.223	0.217	0.097	-0.109	0.444	0.505	1.000	0.137	0.049	0.174	0.050	0.126	0.106	0.193	0.233	0.144	0.060	0.268	0.153	0.131	0.122
X10 p-value	0.288	0.198	0.112	0.000	0.000	0.040	0.022	0.000	0.000		0.004	0.303	0.000	0.297	0.008	0.025	0.000	0.000	0.002	0.210	0.000	0.001	0.006	0.010
X11 Correlation	0.045	0.044	0.106	0.202	0.166	0.188	0.179	0.107	0.147	0.137	1.000	0.628	0.128	0.301	0.194	0.175	0.169	0.164	0.165	0.120	0.128	0.109	0.176	0.057
X11 p-value	0.342	0.357	0.026	0.000	0.000	0.000	0.000	0.025	0.002	0.004		0.000	0.007	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001	0.000	0.012	0.007	0.022	0.000	0.234
X12 Correlation	0.041	0.150	0.159	0.150	0.105	0.159	0.162	0.080	0.077	0.049	0.628	1.000	0.115	0.230	0.161	0.194	0.159	0.187	0.146	0.169	0.163	0.172	0.170	0.044
X12 p-value	0.384	0.002	0.001	0.001	0.027	0.001	0.001	0.092	0.103	0.303	0.000		0.016	0.000	0.001	0.000	0.001	0.000	0.002	0.000	0.001	0.000	0.000	0.358

รูปที่ 1

ทั้งนี้ เมื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา ว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการ
 วิเคราะห์ปัจจัยทำการวิเคราะห์หรือไม่ โดยใช้ค่าสถิติ KMO พบว่า ค่า KMO เท่ากับ 0.800 ซึ่งมากกว่า 0.5 และ
 เข้าสู่ 1 จึงพอสรุปได้ว่าข้อมูลที่มีอยู่มีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย และค่าสถิติ Bartlett's Test
 มีค่า Sig. < 0.05 แสดงว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน สามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยวิเคราะห์ต่อไปได้

ทั้งนี้ทำการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความสำคัญของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความอยู่รอดของ
 ธุรกิจ SME พบว่าตัวแปรที่มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดค่อนข้างสูง หรือ
 ค่าเฉลี่ยของคะแนนมากกว่า 7.50 ใน 3 ลำดับแรก คือ

- 1) สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ค่าเฉลี่ย 8.25
- 2) ร้อยละของกำไรสุทธิที่ได้จากการขายต่อเดือน ค่าเฉลี่ย 8.16
- 3) มูลค่าทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ ค่าเฉลี่ย 8.02

ส่วนตัวแปรที่มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการอยู่รอดในระดับปานกลางถึงน้อย หรือมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 5.00-7.50 พบว่า ตัวแปร 3 ลำดับแรกคือ

- 1) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการขายการจ้างตุ๊กตาของภาครัฐ ค่าเฉลี่ย 7.48
- 2) ช่วงระยะเวลาของสัญญาการเช่าพื้นที่ ค่าเฉลี่ย 7.44
- 3) ประสบการณ์ของผู้บริหารการขายการจ้างตุ๊กตา ค่าเฉลี่ย 7.38

ส่วนตัวแปรที่มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการอยู่รอดน้อย ซึ่งจะมีคะแนนเฉลี่ย น้อยกว่า 5.00 มีจำนวน 4 ตัวแปรคือ

- 1) ค่าจ้างแรงงานรายวัน ค่าเฉลี่ย 4.99
- 2) ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน ค่าเฉลี่ย 4.91
- 3) ร้อยละยอดขายจากการขายประเภทส่งออก ค่าเฉลี่ย 4.50
- 4) อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต ค่าเฉลี่ย 3.98

ส่วนการพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละตัวแปร ซึ่งจะอธิบายว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น แตกต่างกันหรือไม่ พบว่าแต่ละตัวแปรมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3.6-1

ตารางที่ 3.6-1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญต่อการอยู่รอดของธุรกิจ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง	8.25	2.269
ร้อยละของกำไรสุทธิที่ได้จากการขายต่อเดือน	8.16	1.912
มูลค่าทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ	8.02	1.879
ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน	7.66	2.119
ประสบการณ์หรือความยาวนานของผู้ค้าในการทำธุรกิจในย่านการค้าจตุจักร	7.51	2.097
การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมย่านการค้าจตุจักรของภาครัฐ	7.48	2.452
ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่าพื้นที่	7.44	2.390
ประสบการณ์ของผู้บริหารย่านการค้าจตุจักร	7.38	2.495
จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน	7.15	2.268
ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวไทยชาวจีนในแต่ละเดือน	7.02	2.258
จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้ในแต่ละวัน	6.89	2.144
จำนวนที่จอดรถที่จัดให้สำหรับลูกค้า	6.63	2.735
จำนวนผู้ค้าที่ขายสินค้าประเภทเดียวกัน	6.41	2.598
ร้อยละยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง	6.31	2.782
ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติประเภทนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน	5.96	2.696
ค่าไฟฟ้าต่อเดือน	5.61	2.303
จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการในย่านการค้าจตุจักร	5.50	2.709
ค่าบำรุงอื่นๆ เช่น ค่าภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ หรืออื่นๆ	5.45	2.654
อายุของเจ้าของกิจการ	5.36	2.344
ค่าขนส่งต่อเดือน	5.28	2.497
จำนวนร้านอาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้าในย่านการค้าจตุจักร	5.20	2.528
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร	5.09	3.128
ค่าจ้างแรงงานรายวัน	4.99	2.800
ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน	4.91	2.757
ร้อยละยอดขายจากการขายประเภทส่งออก	4.50	3.122
อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต	3.98	2.989

3.6.2 การจัดกลุ่มปัจจัย (Factor Analysis)

เมื่อใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสถานะความอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการดำเนินงาน (จุดจักร) ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัย ซึ่งทำการสกัดปัจจัยหรือจัดกลุ่มตัวแปรด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis: PCA) เพื่อค้นหาว่าตัวแปรทั้ง 26 ตัวนั้นสามารถจัดเป็นปัจจัย ว่าควรมีกี่ปัจจัย โดยให้พิจารณาที่ค่าไอเกน (Eigen value) ที่มีค่าเกิน 1.0 โดยค่า Eigen value เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความสามารถของปัจจัยที่เกิดขึ้นใหม่ที่จะอธิบายความแปรปรวนของกลุ่มตัวแปรเดิมได้มากน้อยเพียงใด และใช้ วิธีการหมุนแกนที่นิยมมากที่สุดคือวิธี Varimax

จากผลลัพธ์พบว่า ค่า Eigen value ที่มีมากกว่า 1.0 มีอยู่ 9 องค์ประกอบ (Component) อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า ถ้าต้องการจัดตัวแปร 26 ตัวเป็นกลุ่มที่เรียกว่าปัจจัยจะสามารถจัดได้จำนวน 9 ปัจจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยสามารถกำหนดกลุ่มเอง ตามความเหมาะสมได้ เช่น กำหนดเพียง 7 ปัจจัย หรือ 5 ปัจจัย ก็ย่อมได้เช่นกัน

ทั้งนี้ผลจากการจัดกลุ่มตัวแปรเป็น 9 ปัจจัย พบว่า สามารถเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยจากมากไปหาน้อยดังนี้

1) ปัจจัยที่ 1 “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการดำเนินงานมากที่สุด ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) ค่าไฟฟ้าต่อเดือน
- (2) ค่าบำรุงอื่นๆ เช่น ค่าภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ หรืออื่นๆ
- (3) ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน
- (4) ค่าขนส่งต่อเดือน

จากการหมุนแกนของการวิเคราะห์ปัจจัย จะพบว่าตัวแปรย่อย 4 ตัว ได้รวมเป็นตัวแปรใหม่อยู่ในปัจจัย ที่ 1 และเขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_1 = 0.783 (\text{ค่าไฟฟ้าต่อเดือน}) + 0.727 (\text{ค่าบำรุงอื่นๆ}) + 0.681 (\text{ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน}) + 0.516 (\text{ค่าขนส่งต่อเดือน})$$

ซึ่งสมการ F_1 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_1 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_1 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 1

2) ปัจจัยที่ 2 คือ “สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคแก่ลูกค้า”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการดำเนินงานจุดจักรเป็นอันดับที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการในช่วงการดำเนินงานจุดจักร
- (2) จำนวนร้านอาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้าในช่วงการดำเนินงานจุดจักร
- (3) จำนวนที่จอดรถที่จัดให้สำหรับลูกค้า

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_2 = 0.812 (\text{จำนวนห้องน้ำ}) + 0.774(\text{จำนวนร้านอาหาร})+0.707 (\text{จำนวนที่จอดรถ})$$

สมการ F_2 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_2 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_2 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 2

3) ปัจจัยที่ 3 คือ “การบริหารจัดการของผู้ให้เช่า และสถานะทางการเมือง”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค่าจตุจักรเป็นอันดับที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมย่านการค้าจตุจักรของภาครัฐ
- (2) ประสบการณ์ของผู้บริหารย่านการค้าจตุจักร
- (3) ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่าพื้นที่
- (4) สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_3 = 0.759 (\text{การประชาสัมพันธ์}) + 0.727(\text{ประสบการณ์ของผู้บริหาร})+0.691 (\text{ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่า})+0.521 (\text{สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง})$$

สมการ F_3 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_3 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_3 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 3

4) ปัจจัยที่ 4 คือ “ยอดขายตามประเภทลูกค้า”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการค่าจตุจักรเป็นอันดับที่ 4 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) ร้อยละของยอดขายจากการขายประเภทส่งออก
- (2) ร้อยละของยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง
- (3) ร้อยละของยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติ
ประเภทนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_4 = 0.811 (\text{ร้อยละยอดขายจากการขายประเภทส่งออก}) \\ + 0.740 (\text{ร้อยละยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง}) \\ +0.704 (\text{ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติ})$$

สมการ F_4 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_4 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_4 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 4

5) ปัจจัยที่ 5 คือ “ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการคำนวณเป็นอันดับที่ 5 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) ค่าจ้างแรงงานรายวัน
- (2) ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_5 = 0.843 (\text{ค่าจ้างแรงงานรายวัน}) + 0.822 (\text{ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน})$$

สมการ F_5 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_5 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_5 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 5

6) ปัจจัยที่ 6 คือ “ทุนและกำไร”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการคำนวณเป็นอันดับที่ 6 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) ร้อยละของกำไรสุทธิที่ได้จากการขายต่อเดือน
- (2) มูลค่าทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ
- (3) ร้อยละยอดขายปลีกจากลูกค้าชาวไทยขาจรในแต่ละเดือน

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_6 = 0.753 (\text{ร้อยละของกำไรสุทธิ}) + 0.709 (\text{มูลค่าทุนหมุนเวียน}) + 0.533 (\text{ร้อยละยอดขายปลีก})$$

สมการ F_6 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_6 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_6 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 6

7) ปัจจัยที่ 7 คือ “อัตราดอกเบี้ย”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการคำนวณเป็นอันดับที่ 7 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต
- (2) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_7 = 0.882 (\text{อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต}) + 0.855 (\text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร})$$

สมการ F_7 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_7 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_7 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 7

8) ปัจจัยที่ 8 คือ “จำนวนวัน/เวลาที่ขายสินค้าได้”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในย่านการค้าจตุจักรเป็นอันดับที่ 8 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน
  - (2) จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้ในแต่ละวัน
- เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_8 = 0.869 (\text{จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้}) + 0.854 (\text{จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้})$$

สมการ F_8 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_8 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_8 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 8

9) ปัจจัยที่ 9 คือ “คุณสมบัติของเจ้าของกิจการ”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในย่านการค้าจตุจักรเป็นอันดับที่ 9 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) อายุของเจ้าของกิจการ
  - (2) ประสบการณ์หรือความยาวนานของผู้ค้าในการทำธุรกิจในย่านการค้าจตุจักร
- เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_9 = 0.741 (\text{อายุของเจ้าของกิจการ}) + 0.606 (\text{ประสบการณ์ของผู้ค้า})$$

สมการ F_9 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_9 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_9 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 9

ทั้งนี้มี 1 ตัวแปรที่สามารถจัดอยู่ปัจจัยใดๆ ได้เลย คือ ตัวแปรตัวที่ 13 จำนวนผู้ค้าที่ขายสินค้าประเภทเดียวกัน ซึ่งตัวแปรนี้สามารถนำไปวิเคราะห์เพื่อสร้างตัวแปรร่วมกับตัวแปร F_1 ถึง F_9 ได้เลย รวมตัวแปรอิสระที่ใช้ในการสร้างตัวแบบเท่ากับ 10 ตัวแปร

ปัจจัยและความสำคัญของปัจจัยอธิบายได้ด้วยค่าร้อยละของความผันแปรที่ตัวแปรเดิมสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยที่สร้างขึ้นใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 3.6-2

ตารางที่ 3.6-2 การจัดกลุ่มและความสำคัญของตัวประกอบที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในการค้าปลีก

ลำดับที่และชื่อของปัจจัย	ระดับความสำคัญของปัจจัย	ชื่อตัวแปร/ตัวแปรที่	Correlation ระหว่างตัวแปรเดิมกับปัจจัย
1. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อเดือน	22.621 %	- ค่าไฟฟ้าต่อเดือน/20 - ค่าบำรุงอื่นๆ เช่นค่าภาษีโรงเรือนค่าเก็บขยะ /22 - ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน/19 - ค่าขนส่งต่อเดือน/21	0.783 0.727 0.681 0.516
2. สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค	8.024 %	● จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการในย่านการค้าปลีก/15 ● จำนวนร้านอาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้าในย่านการค้าปลีก/16 ● จำนวนที่จอดรถที่จัดให้สำหรับลูกค้า/14	0.812 0.774 0.707
3. การส่งเสริมการขาย และสถานะทางการเมือง	7.067 %	● การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมย่านการค้าปลีกขอภาครัฐ/25 ● ประสบการณ์ของผู้บริหารย่านการค้าปลีก/23 ● ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่าพื้นที่/24 ● สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง/26	0.759 0.727 0.691 0.521
4. ร้อยละยอดขายตามประเภทลูกค้า	5.928 %	● ร้อยละยอดขายจากการขายประเภทส่งออก/10 ● ร้อยละยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง/9 ● ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติประเภทนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน/8	0.811 0.740 0.704
5. ค่าจ้างแรงงาน	5.514 %	● ค่าจ้างแรงงานรายวัน/17 ● ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน/18	0.843 0.822
6. ทุนหมุนเวียนและกำไร	5.320 %	● ร้อยละของกำไรสุทธิที่ได้จากการขายต่อเดือน/6 ● มูลค่าทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ/3 ● ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวไทยขาจรในแต่ละเดือน/7	0.753 0.709 0.533
7. อัตราดอกเบี้ย	4.695 %	● อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต/5 ● อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร/4	0.882 0.855
8. เวลาในการขาย	4.009 %	● จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน/11 ● จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้ในแต่ละวัน/12	0.869 0.854
9. คุณสมบัติเจ้าของกิจการ	3.861 %	● อายุของเจ้าของกิจการ/2 ● ประสบการณ์หรือความยาวนานของผู้ค้าในการทำธุรกิจในย่านการค้าปลีก/1	0.741 0.606
รวม	67.038 %		

3.6.3 การคำนวณค่า Factor Score

เมื่อจัดตัวแปรเข้ากลุ่มจนเหลือไม่ก็กลุ่มหรือก็ Factor แล้ว จะสามารถคำนวณค่า Factor Score ของแต่ละหน่วยตัวอย่างได้ โดยการนำสมการ F1 ถึง F9 มาแทนค่าตัวแปรของหน่วยตัวอย่างแต่ละหน่วยหรือแต่ละร้านค่าที่ได้แปลงเป็นค่ามาตรฐานแล้วลงไปในสมการ ค่าที่ได้เรียกว่า คะแนนปัจจัยหรือ Factor Score จากนั้นนำ Factor Score ของแต่ละ Factor ไปทำการวิเคราะห์เพื่อสร้างตัวแบบพยากรณ์ต่อไป สำหรับค่า Factor Score จะปรากฏอยู่ที่หน้าจอ Data View ตัวอย่างแสดงดังรูปข้างล่างนี้

		X26	FAC1_1	FAC2_1	FAC3_1	FAC4_1	FAC5_1	FAC6_1	FAC7_1	FAC8_1	FAC9_1
1	10	10	1.55079	1.18906	-0.05272	-1.21328	1.06521	0.19633	1.48850	0.20827	0.50557
2	10	10	0.98636	1.17070	0.60040	-0.86334	1.42088	1.20284	1.00968	-1.46252	0.13056
3	10	10	1.14331	0.19346	0.64509	-0.38149	0.75729	0.34466	0.76130	0.88557	0.21815
4	5	10	0.53872	-0.48000	-0.45512	-1.52781	1.75916	-1.26675	-0.45434	0.58341	-0.34221
5	6	5	0.06519	0.17720	-0.56966	-0.31648	0.99152	-1.25730	-1.32716	0.88396	1.15804
6	7	10	2.11350	1.28707	-0.67925	-0.19104	2.11600	-1.44254	-1.62900	-1.57269	-1.04342
7	9	9	0.36688	-0.24894	0.18319	1.04938	0.85631	0.76445	1.69732	0.44051	-0.03097
8	10	6	1.08477	1.79608	0.36886	0.73527	-1.99927	0.29199	1.30645	0.42484	1.13305
9	10	2	-0.70273	0.50183	0.96666	-0.65248	0.17953	-1.24879	-0.38868	0.75680	0.70388
10	10	6	-1.07667	1.13385	0.47641	0.57788	-1.62635	-0.42558	-1.27309	1.35982	-1.67846
11	9	9	-0.62808	-1.84665	1.12995	-0.55643	2.02275	0.76846	-0.95719	0.90492	-0.27186
12	7	9	-0.62726	1.41597	-0.70984	1.28918	-0.55049	0.89715	1.52420	0.77872	-0.53668
13	4	4	-0.09731	-0.27082	-1.34153	0.36909	-0.17333	-1.25621	0.24182	0.72474	0.32469
14	10	10	-0.39529	1.82498	1.23199	-0.76489	0.08279	-0.99712	0.34342	-0.13856	2.21016
15	7	9	-0.31684	-0.11621	-0.09397	-1.19254	0.75494	-1.18362	1.51732	1.26930	-0.28079
16	5	10	0.91850	2.01993	-0.09074	-2.36217	0.69683	-1.21590	1.81527	-1.40149	0.41049
17	8	10	-0.23900	-0.38042	0.87421	0.19992	-0.49292	-1.26191	0.06113	0.64934	-0.29401
18	7	10	-0.16111	1.35595	0.26149	1.00524	0.77137	0.30220	0.51008	1.25206	0.43053

ดังนั้น เมื่อนำปัจจัยที่ได้จำนวน 9 ปัจจัย และตัวแปรอิสระเดิมที่เหลืออยู่ที่ไม่สามารถจัดกลุ่มอยู่ในปัจจัยใดๆ ได้คือ X13 ไปสร้างตัวแบบพยากรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยในอนาคตต่อไปนั้น สามารถเขียนสมการตัวแบบพยากรณ์ได้เป็น

$$Y = \beta_0 + \beta_1 F_1 + \beta_2 F_2 + \beta_3 F_3 + \beta_4 F_4 + \beta_5 F_5 + \beta_6 F_6 + \beta_7 F_7 + \beta_8 F_8 + \beta_9 F_9 + \beta_{10} X_{13} + \varepsilon$$

เมื่อ β_0 คือค่าคงที่ เป็นค่าโดยเฉลี่ยของ Y เมื่อ Y คือตัวแปรตามที่สนใจจะทำการศึกษา เมื่อค่าของตัวแปรอิสระ คือ F1 F2 F3 F4 F5 F6 F7 F8 F9 และ X13 มีค่าเท่ากับศูนย์

$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_{10}$ เป็นค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่อธิบายว่าเมื่อ $X_i, i = 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10$ มีค่าเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย จะทำให้ค่า Y โดยเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ β_i หน่วย

ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้นี้ จะคำนวณโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Least Square Method) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุดในการกรณีที่ตัวแปร Y ไม่จำเป็นต้องมีการแจกแจงแบบปกติ และเป็นวิธีพื้นฐานที่อยู่ในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ในครั้งนี้ โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดจะมีคุณสมบัติว่าตัวแบบการพยากรณ์ที่สร้างขึ้นจะให้ค่าผลรวมของความคลาดเคลื่อนยกกำลังสองที่มีค่าต่ำที่สุดนั่นเอง ซึ่งจะบอกถึงประสิทธิภาพของตัวแบบการพยากรณ์

3.6.4 กรณีเลือกจำนวนปัจจัยด้วยตัวเอง

ในกรณีที่ผู้วิจัยต้องการเลือกจำนวนปัจจัยด้วยตัวเองเนื่องจากหากจำนวนปัจจัยมีมากเกินไป ตัวแปรที่ถูกจัดให้อยู่ในแต่ละปัจจัยอาจจะมีจำนวนน้อยเกินไปจนไม่สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยได้ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยอาจกำหนดจำนวนปัจจัยเอง เช่นในการวิเคราะห์ครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการจัดกลุ่มตัวแปรให้เป็น 7 กลุ่มหรือ 7 ปัจจัย ผลการวิเคราะห์จะเป็นดังนี้

ตารางที่ 3.6-3 การจัดกลุ่มและความสำคัญของตัวแปร/ตัวประกอบที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจ ในย่านการค้าตุจจักร กรณี 7 ปัจจัย

ลำดับที่และชื่อของปัจจัย	ระดับความสำคัญของปัจจัย	ชื่อตัวแปร/ตัวแปรที่	Correlation ระหว่างตัวแปรเดิมกับปัจจัย
ปัจจัยที่ 1 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	22.621%	(1) ค่าไฟฟ้าต่อเดือน/20	0.736
		(2) ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน/18	0.693
		(3) ค่าจ้างแรงงานรายวัน/17	0.645
		(4) ค่าขนส่งต่อเดือน/21	0.645
		(5) ค่าบำรุงอื่นๆ เช่น ค่าภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ หรืออื่นๆ/22	0.632
		(6) ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน/19	0.595
ปัจจัยที่ 2 สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก	8.024%	▪ จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการในย่านการค้าตุจจักร/15	0.765
		▪ จำนวนร้านอาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้าในย่านการค้าตุจจักร/16	0.723
		▪ จำนวนที่จอดรถที่จัดให้สำหรับลูกค้า/14	0.668
ปัจจัยที่ 3 เงื่อนไขของผู้ให้เช่าและสถานการณ์ภายนอก	7.067%	▪ การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมย่านการค้าตุจจักรของภาครัฐ/25	0.722
		▪ สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง/26	0.625
		▪ ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่าพื้นที่/24	0.573
		▪ ประสิทธิภาพของผู้บริหารย่านการค้าตุจจักร/23	0.544
ปัจจัยที่ 4 ยอดขายตามประเภทลูกค้า	5.928%	▪ ร้อยละของยอดขายจากการขายประเภทส่งออก/10	0.808
		▪ ร้อยละของยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง/9	0.765
		▪ ร้อยละของยอดขายปลีกจากลูกค้าชาวต่างชาติประเภทนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน/8	0.663
ปัจจัยที่ 5 ทุนหมุนเวียนและคุณสมบัติของผู้ประกอบการ	5.514%	▪ มูลค่าทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ/3	0.741
		▪ ประสิทธิภาพหรือความยาวนานของผู้ค้าในการทำธุรกิจในย่านการค้าตุจจักร/1	0.739
		▪ ร้อยละของกำไรสุทธิที่ได้จากการขายต่อเดือน/6	0.619
		▪ อายุของเจ้าของกิจการ/2	0.513
ปัจจัยที่ 6 จำนวนวัน/เวลาที่ขายสินค้าได้	5.320%	▪ จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน/11	0.853
		▪ จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้ในแต่ละวัน/12	0.828
ปัจจัยที่ 7 อัตราดอกเบี้ย	4.695%	• อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต/5	0.875
		• อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร/1	0.834
รวม	59.168 %		

ผลจากการจัดกลุ่มตัวแปรจำนวน 26 ตัวแปร รวมเป็นปัจจัยจำนวน 7 ปัจจัย มีเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย เป็นดังนี้

1) ปัจจัยที่ 1 “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในย่านการค้าจตุจักรมากที่สุด ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) ค่าไฟฟ้าต่อเดือน
- (2) ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน
- (3) ค่าจ้างแรงงานรายวัน
- (4) ค่าขนส่งต่อเดือน
- (5) ค่าบำรุงอื่นๆ เช่น ค่าภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ หรืออื่นๆ
- (6) ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_1 = 0.736 (\text{ค่าไฟฟ้าต่อเดือน}) + 0.693(\text{ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน}) + 0.645 (\text{ค่าจ้างแรงงานรายวัน}) + 0.645 (\text{ค่าขนส่งต่อเดือน}) + 0.632 (\text{ค่าบำรุงอื่นๆ}) + 0.595 (\text{ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน})$$

ซึ่งสมการ F_1 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_1 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_1 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 1

2) ปัจจัยที่ 2 “สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในย่านการค้าจตุจักรมากเป็นอันดับที่ 2 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการในย่านการค้าจตุจักร
- (2) จำนวนร้านอาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้าในย่านการค้าจตุจักร
- (3) จำนวนที่จอดรถที่จัดให้สำหรับลูกค้า

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_2 = 0.765 (\text{จำนวนห้องน้ำ}) + 0.723(\text{จำนวนร้านอาหาร}) + 0.668 (\text{จำนวนที่จอดรถ})$$

ซึ่งสมการ F_2 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_2 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_2 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 2

3) ปัจจัยที่ 3 “เงื่อนไขของผู้ให้เช่าและสถานการณ์ภายนอก”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการดำเนินงานมากเป็นอันดับที่ 3 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมช่วงการดำเนินงานของภาครัฐ
- (2) สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง
- (3) ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่าพื้นที่
- (4) ประสบการณ์ของผู้บริหารช่วงการดำเนินงาน

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_3 = 0.722 (\text{การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมช่วงการดำเนินงานของภาครัฐ}) + 0.625 (\text{สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง}) + 0.573 (\text{ช่วงระยะเวลาของสัญญา}) + 0.544 (\text{ประสบการณ์ของผู้บริหาร})$$

ซึ่งสมการ F_3 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_3 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_3 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 3

4) ปัจจัยที่ 4 “ยอดขายตามประเภทลูกค้า”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการดำเนินงานมากเป็นอันดับที่ 4 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) ร้อยละยอดขายจากการขายประเภทส่งออก
- (2) ร้อยละยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง
- (3) ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติประเภทนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_4 = 0.808 (\text{ร้อยละยอดขายจากการขายประเภทส่งออก}) + 0.765 (\text{ร้อยละยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง}) + 0.663 (\text{ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติ})$$

ซึ่งสมการ F_4 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_4 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_4 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 4

5) ปัจจัยที่ 5 “ทุนหมุนเวียนและคุณสมบัติของผู้ประกอบการ”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในช่วงการดำเนินงานมากเป็นอันดับที่ 5 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) มูลค่าทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ
- (2) ประสบการณ์หรือความยาวนานของผู้ค้าในการทำธุรกิจในช่วงการดำเนินงาน
- (3) ร้อยละของกำไรสุทธิที่ได้จากการขายต่อเดือน
- (4) อายุของเจ้าของกิจการ

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_5 = 0.741 (\text{มูลค่าทุนหมุนเวียน}) + 0.739 (\text{ประสบการณ์ของผู้ค้า}) + 0.619 (\text{ร้อยละของกำไรสุทธิ}) + 0.513 (\text{อายุของเจ้าของกิจการ})$$

ซึ่งสมการ F_5 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_5 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_5 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 5

6) ปัจจัยที่ 6 “จำนวนวัน/เวลาที่ขายสินค้าได้”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในย่านการค้าจตุจักรมากเป็นอันดับที่ 6 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน
- (2) จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้ในแต่ละวัน

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_6 = 0.853 (\text{จำนวนวันที่สามารถขายสินค้า}) + 0.828 (\text{จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขาย})$$

ซึ่งสมการ F_6 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_6 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_6 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 6

7) ปัจจัยที่ 7 “อัตราดอกเบี้ย”

คือปัจจัยที่มีความสำคัญต่อสถานะการอยู่รอดของธุรกิจในย่านการค้าจตุจักรมากเป็นอันดับที่ 7 ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรย่อยคือ

- (1) อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต
- (2) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร

เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์เชิงเส้นเป็นดังนี้

$$F_7 = 0.875 (\text{อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต}) + 0.834 (\text{อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร})$$

ซึ่งสมการ F_7 นี้ เมื่อแทนค่าของตัวแปรในวงเล็บของร้านค้าแต่ละร้านลงไป ค่า F_7 ที่คำนวณได้ จะเป็นค่าที่นำไปสร้างสมการพยากรณ์ต่อไป โดยถือว่าตัวแปร F_7 คือตัวแปรอิสระ ตัวที่ 7

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์โดยวิธีเลือกตัวแปรเองนี้ยังพบว่ามีตัวแปรที่ไม่สามารถจัดอยู่ในกลุ่มหรือในปัจจัยใดๆ ได้ จำนวน 2 ตัวแปร คือ

ตัวแปรที่ 13 จำนวนผู้ค้าที่ขายสินค้าประเภทเดียวกัน

ตัวแปรที่ 7 ร้อยละของยอดขายปลีกจากลูกค้าชาวไทยชาวจีนในแต่ละเดือน

แสดงว่าตัวแปรทั้งสองนี้สามารถนำไปทำการวิเคราะห์ในขั้นตอนการสร้างตัวแบบการพยากรณ์ได้เลย โดยนับเป็นตัวแปรอิสระตัวที่ X7 และ X13 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระที่จะนำไปสร้างตัวแบบการพยากรณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 9 ตัว คือ F1 F2 F3 F4 F5 F6 F7 X7 และ X13 นั่นเอง

ดังนั้น เมื่อนำปัจจัยที่ได้กำหนดเองจำนวน 7 ปัจจัย และตัวแปรอิสระเดิมที่เหลืออยู่ที่ไม่สามารถจัดกลุ่มอยู่ในปัจจัยใดๆ ได้อีก 2 ตัวแปร คือ X7 และ X 13 ไปสร้างตัวแบบพยากรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยในอนาคต สามารถเขียนสมการตัวแบบพยากรณ์ได้เป็น

$$Y = \beta_0 + \beta_1F_1 + \beta_2F_2 + \beta_3F_3 + \beta_4F_4 + \beta_5F_5 + \beta_6F_6 + \beta_7F_7 + \beta_8X_7 + \beta_9X_{13} + \varepsilon$$

ทั้งนี้ ในอนาคต หากต้องการใช้สมการตัวแบบพยากรณ์ที่ได้อธิบายมาข้างต้น มาทำการศึกษาต่อในลำดับต่อไป เพื่อใช้ในการพยากรณ์ความอยู่รอดของผู้ประกอบการรายใดๆ นั้น ต้องมีการดำเนินการต่อ ดังนี้

- 1) กำหนดนิยามความอยู่รอดของผู้ประกอบการ (Y) ว่าควรใช้ประเด็นใดเป็นตัวกำหนด เช่น ร้อยละของกำไรสุทธิ หรือเงินทุนหมุนเวียน (ซึ่งเป็นตัวบ่งบอกถึงยอดขายและรายจ่ายในการดำเนินธุรกิจซึ่งทำให้ทราบถึงสภาพคล่องทางการเงินในการดำเนินธุรกิจ) ซึ่งทั้งสองรายการข้างต้นเป็นตัวกำหนดพื้นฐานเบื้องต้นที่ชัดเจนที่สุดของการอยู่รอดของธุรกิจแต่ละราย อย่างไรก็ตามในการสำรวจในอนาคตนั้นหน่วยงานผู้ศึกษาหรือ สสว. อาจให้นิยามของความอยู่รอดของกิจการได้หลายมิติ นอกเหนือจากร้อยละของกำไรสุทธิ หรือเงินทุนหมุนเวียน
- 2) ทำการสำรวจข้อมูล Y ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 1) จากผู้ประกอบการรายเดิมในย่านการค้าที่ได้ดำเนินการแล้วในระยะที่ 1 ของโครงการนี้ เพื่อนำข้อมูล Y จากการสำรวจไปวิเคราะห์ต่อในสมการพยากรณ์ที่ได้กำหนดไว้ในระยะที่ 1 ของการศึกษานี้ ซึ่งเมื่อนำข้อมูล Y ที่ได้จากการสำรวจในระยะที่ 2 ทั้งหมดมาวิเคราะห์การถดถอยต่อในสมการพยากรณ์ข้างต้นแล้ว ก็จะสามารถทราบค่าสัมประสิทธิ์ (β) ของแต่ละปัจจัย ที่จะใช้ในการพยากรณ์ความอยู่รอดของธุรกิจในอนาคตได้ต่อไป

3.7 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดทำดัชนีคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจในย่านการค้าจตุจักร ในอนาคต

มีข้อเสนอแนะด้านแนวทางในการดำเนินการจัดทำดัชนีคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจในย่านการค้าจตุจักร ในอนาคต ดังนี้

- 1) ใช้ตัวแบบสมการพยากรณ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัย ไปใช้ในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนความช่วยเหลือผู้ประกอบการในย่านการค้าได้

ในการนำสมการตัวแบบพยากรณ์ ที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยตามหัวข้อ 3.6 ข้างต้น ไปใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยในอนาคตนั้น ควรพิจารณาความจำเป็นในการดำเนินการต่อว่า มีประโยชน์ในการนำไปใช้ในการพยากรณ์ความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจ (เช่น พยากรณ์ร้อยละของกำไรสุทธิ) ของกิจการรายใหม่ใดๆ ในย่านการค้าหรือไม่ หากพิจารณาว่าอาจไม่มีความจำเป็นต้องพยากรณ์เช่นนั้น เพราะอาจใช้วิธีการสอบถามกำไรสุทธิจากผู้ประกอบการได้โดยตรง ซึ่งก็สามารถทราบได้ว่าร้อยละของกำไรสุทธิใดที่จะธุรกิจจะสามารถอยู่รอดได้ (เช่น กำไรสุทธิหลังหักต้นทุนทั้งหมดรวมทั้งต้นทุนทางการเงินแล้ว ของกิจการประเภทซื้อมาขายไป อย่างน้อยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ประเภทการผลิตไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 7 และกิจการประเภทบริการไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 10 ก็อนุมานได้ว่าธุรกิจนั้นสามารถอยู่รอดได้) ดังนั้นก็สามารถใช้เพียงตัวแบบสมการพยากรณ์ที่ได้จากการ

ทำการวิเคราะห์ปัจจัย ไปใช้ในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนความช่วยเหลือผู้ประกอบการในย่านการค้าได้ โดยทราบว่าปัจจัยที่ 1,2,3,...9 เรียงตามลำดับ คือปัจจัยที่มีผลต่อความอยู่รอดของกิจการ มากน้อยเรียงลำดับกันไป นอกจากนี้หากต้องการทราบว่าปัจจัยต่างๆที่มีระดับความสำคัญมากน้อย ต่อความอยู่รอดของผู้ประกอบการนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ เช่น รายเดือน รายไตรมาส รายปี ก็สามารถดำเนินการสำรวจข้อมูลครั้งใหม่กับผู้ประกอบการรายเดิม เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัย และสรุปผลระดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆตาม ระยะเวลาที่ทำการสำรวจได้ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดแผนงานความช่วยเหลือ หรือการสนับสนุน หรือการวางแผนระดับปฏิบัติการต่อไปได้

2) ใช้ปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยในระยะที่ 1 ไปใช้เป็นตัวแปรในการสำรวจเพื่อการจัดทำดัชนี ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการในย่านการค้าในระยะต่อไป

ในการดำเนินธุรกิจของ SMEs นั้น การที่จะพิจารณาว่าธุรกิจนั้นๆ มีความเชื่อมั่นว่าจะมีแนวโน้ม ดีหรืออยู่รอดดีหรือไม่นั้น โดยทั่วไปแล้วในทางบัญชีและการเงินนั้นมักพิจารณาตัวแปรหลักๆ ของการ ดำเนินธุรกิจ ดังนี้

- 1) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนหรืออัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio)
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) = สินทรัพย์หมุนเวียน (CA) /หนี้สินหมุนเวียน (CL) ซึ่งวัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น ถ้าค่าที่คำนวณได้สูงเท่าใด แสดงว่า กิจการมีสินทรัพย์ หมุนเวียนที่ประกอบไปด้วย เงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือมากกว่าหนี้ระยะสั้น ทำให้มีความ คล่องตัวในการชำระหนี้ระยะสั้นมีค่อนข้างมาก โดยปกติ อัตราส่วน 2 : 1 ถือว่าเหมาะสมแล้ว
- 2) ยอดขายและค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อเดือน โดยหากยอดขายในแต่ละเดือนมากกว่าค่าใช้จ่ายต่อ เดือน กิจการนั้นก็ย่อมสามารถมีเงินหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจต่อไปได้
- 3) อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (Inventory Turnover) ใช้วัดจำนวนครั้งในการขายสินค้าคงเหลือ ของกิจการในรอบไตรมาสหรือรอบปี โดยผลลัพธ์จะเป็นจำนวนครั้งต่อไตรมาสหรือปี โดยจำนวน ครั้งออกมาสูงแสดงว่ากิจการมีการหมุนเวียนของสินค้าที่ดี (ทำการขายได้มากครั้งในรอบไตรมาส หรือปี) จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงระยะเวลาที่ธุรกิจใช้ในการสร้างรายได้ โดย เปรียบเทียบได้กับเงินลงทุนในสินค้าที่ธุรกิจจ่ายไป ซึ่งการที่รอบระยะเวลาการหมุนของสินค้าเร็ว กว่า ย่อมแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจไม่ต้องนำเงินลงทุนไปจมกับสินค้าคงเหลือเป็นระยะเวลานาน อีกนัย หนึ่งก็คือ การลดจำนวนเงินลงทุนที่ใช้ในการจัดหาสินค้า เป็นการลดต้นทุนไปในตัว ซึ่งหมายถึงการ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเงินทุนและสินทรัพย์ที่มีอยู่ และยังเป็นการลดภาระในการ เก็บสินค้า ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการเช่าพื้นที่หรือค่าเสียโอกาสในการใช้พื้นที่อีกด้วย
- 4) กำไรสุทธิ หลังจากหักต้นทุนค่าใช้จ่ายรวมทั้งภาษีเงินได้หมดแล้ว ซึ่งโดยมาตรฐานทางบัญชีทั่วไป ของการอยู่รอดของกิจการ SMEs ในประเทศไทย มักแตกต่างกันตามประเภทธุรกิจ โดยกิจการ ประเภทซื้อมาขายไป ควรมีกำไรสุทธิอย่างน้อยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 กิจการประเภทการผลิตควรมี ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 และกิจการประเภทบริการไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 10

ทั้งนี้จากการพิจารณาข้อมูลการวิเคราะห์ปัจจัยโดยการจัดกลุ่มตัวแปรต่างๆ และได้ลำดับความมากน้อยของปัจจัยที่มีผลต่อความอยู่รอดในการดำเนินธุรกิจ ตามที่ได้นำเสนอในหัวข้อ 3.6 โดยเรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่

ปัจจัย	ตัวแปรย่อยที่ประกอบกันเป็นปัจจัย
1) <u>ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่อเดือน</u>	- ค่าไฟฟ้าต่อเดือน - ค่าบำรุงอื่นๆ เช่นค่าภาษีโรงเรือน ค่าเก็บขยะ - ค่าเช่าแผงค้าต่อเดือน - ค่าขนส่งต่อเดือน
2) <u>สิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค</u>	- จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการแก่ผู้มาใช้บริการในย่านการค้าจตุจักร - จำนวนร้านอาหารที่ให้บริการแก่ลูกค้าในย่านการค้าจตุจักร - จำนวนที่จอดรถที่จัดให้สำหรับลูกค้า
3) <u>การส่งเสริมการขาย และสถานะทางการเมือง</u>	- การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมย่านการค้าจตุจักรของภาครัฐ - ประสบการณ์ของผู้บริหารย่านการค้าจตุจักร - ช่วงระยะเวลาของสัญญาเช่าพื้นที่ - สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมือง
4) <u>ร้อยละยอดขายตามประเภทลูกค้า</u>	- ร้อยละยอดขายจากการขายประเภทส่งออก - ร้อยละยอดขายจากลูกค้าประเภทขายส่ง - ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวต่างชาติประเภทนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน
5) <u>ค่าจ้างแรงงาน</u>	- ค่าจ้างแรงงานรายวัน - ค่าจ้างพนักงานต่อเดือน
6) <u>ทุนหมุนเวียนและกำไร</u>	- ร้อยละของกำไรสุทธิที่ได้จากการขายต่อเดือน - มูลค่าทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการ - ร้อยละยอดขายปลีก จากลูกค้าชาวไทยขาจรในแต่ละเดือน
7) <u>อัตราดอกเบี้ย</u>	- อัตราดอกเบี้ยของบัตรเครดิต - อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร
8) <u>เวลาในการขาย</u>	- จำนวนวันที่สามารถขายสินค้าได้ต่อเดือน - จำนวนชั่วโมงที่สามารถเปิดทำการค้าขายได้ในแต่ละวัน
9) <u>คุณสมบัติเจ้าของกิจการ</u>	- อายุของเจ้าของกิจการ - ประสบการณ์หรือความยาวนานของผู้ค้าใน - การทำธุรกิจในย่านการค้าจตุจักร

จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานในการอยู่รอดของธุรกิจiny่านจตุจักรหลายปัจจัยที่สามารถนำมาใช้ในการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการiny่านการค้าจตุจักรในระยะต่อไป ซึ่งเป็นดัชนีคาดการณ์ภาวะธุรกิจในย่านการค้าจตุจักร โดยสามารถแจกแจงปัจจัยที่จะนำมาใช้ในการสำรวจและวิเคราะห์ดัชนีความเชื่อมั่นiny่านการค้า จำนวน 5 ปัจจัย/ดัชนี ซึ่งมีลำดับของความสำคัญของปัจจัยในขั้นต้นดังนี้

- (1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน หรือต้นทุนธุรกิจต่อเดือน ซึ่งควรพิจารณาเฉพาะรายการที่มีการเคลื่อนไหวเป็นรายเดือนมาทำการสำรวจ ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าขนส่ง
- (2) ยอดขาย
- (3) ค่าจ้างแรงงาน
- (4) ทุนหมุนเวียน (ครอบคลุม เงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือ)
- (5) กำไรสุทธิ

นอกจากนี้ยังสามารถสำรวจตัวแปรอื่นๆเพิ่มเติม เช่น ต้นทุนสินค้า การหมุนเวียนของสินค้า การใช้กำลังการผลิต เป็นต้น โดยการวิเคราะห์ดัชนีความเชื่อมั่นนั้น ค่าดัชนี (Business Sentiment Indicator: BSI) คำนวณจากคะแนนที่ผู้ประกอบการให้ในแต่ละคำตอบ (ปัจจัย) โดยให้คะแนนสูงสุดเป็น 1.0 สำหรับคำตอบ “เพิ่มขึ้น” ให้คะแนนเป็น 0.5 สำหรับคำตอบ “เท่าเดิม” ให้คะแนนเป็น 0 สำหรับคำตอบ “ลดลง” แล้วคำนวณโดยใช้ดัชนีการกระจาย (Diffusion Index) ของคำถาม(ปัจจัย) แต่ละข้อ ดังนี้

(1) คำนวณ diffusion index ของคำถามแต่ละข้อ (ปัจจัย) ดังนี้

$$BSI_i = \sum_{n=1}^N \frac{P_{i,n}}{N} * 100$$

โดยที่ BSI_i = ค่าดัชนีของคำถาม i

P_{i,n} = คะแนนที่ให้กิจการ n ที่ตอบคำถาม i

N = จำนวนผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ซึ่งคำนวณจากร้อยละของผู้ตอบ “ดีขึ้น” และ “คงเดิม” โดยดัชนี = (100* ร้อยละของผู้ตอบ “ดีขึ้น”) + (50* ร้อยละของผู้ตอบ “คงเดิม”) + (0*ร้อยละของผู้ตอบ “แย่ลง”) การคำนวณวิธีนี้จะมีค่ากลางอยู่ที่ 50

โดยข้อมูลจากคำถาม 5 ปัจจัยนั้น สามารถนำมาใช้ในการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่น 5 ดัชนี ได้แก่

- (1) ดัชนีความเชื่อมั่นด้าน ค่าใช้จ่ายผันแปรในการดำเนินงาน หรือต้นทุนผันแปรของธุรกิจ
- (2) ดัชนีความเชื่อมั่นด้าน ยอดขาย
- (3) ดัชนีความเชื่อมั่นด้าน ค่าจ้างแรงงาน
- (4) ดัชนีความเชื่อมั่นด้าน ทุนหมุนเวียน
- (5) ดัชนีความเชื่อมั่นด้าน กำไรสุทธิ

(2) คำนวณค่าดัชนีความเชื่อมั่นรวม โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$BSI = \sum_{i=1}^I \sum_{n=1}^N \frac{P_{i,n}}{IN} * 100$$

โดยที่ BSI = ค่าดัชนีรวม

I = จำนวนคำถามทั้งหมด (ปัจจัย) ที่ใช้ในการคำนวณค่าดัชนี

ถ้า BSI < 50 แสดงว่า ความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจแย่งลง

BSI = 50 แสดงว่า ความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจทรงตัว

BSI > 50 แสดงว่า ความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจดีขึ้น

ทั้งนี้ เพื่อให้การให้ความสำคัญกับลำดับของความสำคัญของปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 ต่อการนำไปสำรวจเพื่อจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการในย่านการค้าจตุจักรนั้น อาจประยุกต์การจัดทำดัชนีรวมความเชื่อมั่น จากวิธีการข้างต้น โดยการให้น้ำหนักของแต่ละคำถาม (ปัจจัย) ที่แตกต่างกัน เพื่อใช้ในการคำนวณ ค่าดัชนีรวม เช่น อาจให้ค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัยตามลำดับความสำคัญต่อสภาวะความอยู่รอดของธุรกิจใญ่านการค้าจตุจักร ดังนี้

- 1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ให้นำหนักของคำถาม (ปัจจัย) 40%
- 2) ยอดขาย ให้นำหนักของคำถาม (ปัจจัย) 15%
- 3) ค่าจ้างแรงงาน ให้นำหนักของคำถาม (ปัจจัย) 15%
- 4) ทุนหมุนเวียน ให้นำหนักของคำถาม (ปัจจัย) 15%
- 5) กำไรสุทธิ ให้นำหนักของคำถาม (ปัจจัย) 15%

3) เสนอแนะย่านการค้าที่ควรดำเนินการในอนาคต

ย่านการค้าที่ควรดำเนินการในอนาคตนั้น ควรพิจารณาย่านการค้าที่มีความสำคัญทั้งในเชิงของการมีกิจการ SMEs จำนวนมาก และมีความชัดเจนในการกำหนดภาวะเศรษฐกิจของเมืองต่างๆ โดยอาจเริ่มดำเนินการได้ทั้งย่านการค้าในเขตกรุงเทพฯ เช่น เยาวราช สำเพ็ง ประตูน้ำ วรจักร เป็นต้น และในจังหวัดใหญ่ที่มีย่านการค้าที่มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดนั้นๆ เช่น

- เชียงใหม่ (เช่น ย่านตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไย ที่เป็นศูนย์รวมของธุรกิจของจังหวัดเชียงใหม่ มาช้านานตั้งแต่สมัยเจ้าดารารัศมีในรัชกาลที่ 5 มีกิจการหลายประเภททั้งของบริโภค อุปโภค เช่น อาหาร เสื้อผ้า ของใช้ส่วนตัว ทอง สินค้าของฝากของที่ระลึกที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สินค้าสนับสนุนการผลิตอื่นๆ
- เมืองหาดใหญ่ (เช่น ย่านตลาดกิมหยง และตลาดสันติสุข) เป็นย่านการค้าในบริเวณถนนนิพัทธ์อุทิศ 1, 2 หรือ 3 ซึ่งมีตลาดกิมหยงและสันติสุข รวมทั้งบริเวณถนนเพชรเกษม และห้างสรรพสินค้าต่างๆ ซึ่งย่านการค้าเหล่านี้อยู่ในบริเวณใจกลางเมืองที่ท่านสามารถเดินไปถึงได้อย่างสะดวก ท่านจะพบสินค้าแปลกๆ ใหม่ที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งอาหารสด อาหารแห้ง เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องสำอางค์ รวมทั้งเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย เป็นต้น
- อุดรธานี เช่น ย่านวงเวียนห้าแยกน้ำพุ เป็นจุดบรรจบของถนนสายสำคัญของจังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้รับการวางผังเมืองไว้เป็นอย่างดีตั้งแต่อดีต และเป็นสัญลักษณ์สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่อยู่คู่มืองอุดรธานี นับตั้งแต่เมื่อเริ่มมีการก่อตั้งเมืองอุดรธานีขึ้นมา ทำให้บริเวณห้าแยกน้ำพุเป็นย่านการค้าเก่าแก่ที่มีร้านค้าต่าง ๆ มากมายรวมอยู่ในย่านนี้ นอกจากนี้ยังเป็นย่านธุรกิจค้าส่งเสื้อผ้าที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งมีห้างค้าปลีกและค้าส่งเสื้อผ้าที่สำคัญได้แก่ ศูนย์การค้า ห้าแยกสแควร์ ศูนย์การค้าพระยาอุดร หรือ ย่านวงเวียนหอนาฬิกา หรือ สี่แยกคอกวัว เป็นหนึ่งในวงเวียนสำคัญของเมืองอุดรธานี ซึ่งเป็นจุดตัดของถนนอุดรสุขุมิและถนนประจักษ์ศิลปาคม เป็นย่านการค้าสำคัญของเมืองอุดรธานีมาตั้งแต่อดีต ที่เชื่อมไปยังย่านอื่น ๆ ของตัวเมือง

นอกจากนี้อาจพิจารณาเลือกย่านการค้าจากข้อมูลการส่งเสริมและพัฒนา ย่านการค้าจังหวัด ของกระทรวงพาณิชย์ที่ได้สนับสนุนภาคธุรกิจการค้าไทย ในย่านการค้าเฉพาะที่สำคัญๆ ในจังหวัดต่างๆ ให้มีโอกาสทางการค้าสามารถแข่งขันได้ พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนคนไทยซื้อขายสินค้าและบริการที่ผลิตโดยคนไทย เพื่อเป็นการสร้างโอกาสทางการค้า และพัฒนาผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางการค้าอย่างยั่งยืน โดยเชื่อว่าย่านการค้าจะเป็นกลไกในการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคประชาชนซึ่งจะผลักดันและพัฒนาเศรษฐกิจการค้าจังหวัดให้เติบโตและเข้มแข็ง โดยการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในจังหวัด

- ทั้งนี้รายชื่อย่านการค้าจังหวัด ที่กระทรวงพาณิชย์ให้การสนับสนุนและเปิดดำเนินการตั้งตั้งแต่พ.ศ. 2552 - ปัจจุบัน มี 27 ย่าน ดังนี้
- 1) จังหวัดฉะเชิงเทรา : ย่านการค้าตลาดโบราณนครเนื่องเขต
  - 2) จังหวัดจันทบุรี : ย่านการค้าอัญมณีและเครื่องประดับ
  - 3) จังหวัดชลบุรี : ย่านการค้าตลาดเก่าอ่างศิลา
  - 4) จังหวัดสมุทรสาคร : ย่านการค้าหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อี
  - 5) จังหวัดตาก : ย่านการค้าสยามอัญมณีแม่สอด
  - 6) จังหวัดนครสวรรค์ : ย่านการค้าเครื่องปั้นดินเผาบ้านมอญ
  - 7) จังหวัดเชียงราย : ย่านการค้าชาดอยแม่สลอง
  - 8) จังหวัดขอนแก่น : ย่านการค้าผ้าไหมชนบท
  - 9) จังหวัดนครราชสีมา : ย่านการค้าเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน
  - 10) จังหวัดกระบี่ : ย่านการค้าถนนมหาราช ซอย 8
  - 11) จังหวัดสงขลา : ย่านการค้าถนนนางงาม
  - 12) จังหวัดตรัง : ย่านการค้าตลาดท่ากลาง
  - 13) จังหวัดเชียงใหม่ : ย่านการค้าบ้านถวายเป็น
  - 14) จังหวัดอ่างทอง : ย่านการค้าตลาดศาลเจ้าโรงทอง
  - 15) จังหวัดสุพรรณบุรี : ย่านการค้าตลาดเก่าห้อง
  - 16) จังหวัดสมุทรสงคราม : ย่านการค้าตลาดของกินถิ่นแม่กลอง
  - 17) จังหวัดเลย : ย่านการค้าวิถีชีวิตเชียงคาน
  - 18) จังหวัดบุรีรัมย์ : ย่านการค้าตลาดทองกู่เกียรติภูถ
  - 19) จังหวัดชัยภูมิ : ย่านการค้าผ้าไหมบ้านเขว้า
  - 20) จังหวัดแม่ฮ่องสอน : ย่านการค้าถนนสิงหนาทบ่ารุง
  - 21) จังหวัดน่าน : ย่านการค้ากาดบ้านเก่าหัวเวียงใต้
  - 22) จังหวัดกำแพงเพชร : ย่านการค้านครชุมตลาดวิถีไทย
  - 23) จังหวัดนครศรีธรรมราช : ย่านการค้าเครื่องถม เครื่องเงิน
  - 24) จังหวัดยะลา : ย่านการค้าถนนฮาลาล
  - 25) จังหวัดราชบุรี : ย่านการค้าโอ่ง อ่าง กระจ่าง ดิน เจริญหัก
  - 26) จังหวัดเพชรบุรี : ย่านการค้าถนนทองคำ
  - 27) จังหวัดสุโขทัย : ย่านการค้าทองศรีสัชชาลัย